

Cetatea Cavalerilor

Fondator Col. r. Dr. Constantin MOSINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

Gavril Moisa și cântecul său de iubire

Prof. Dr. Maria Vaida

Gavril Moisa este un scriitor și epigramist care a debutat în anul 2002 cu versuri. *Iubirea, veșnică povară*, este volumul de debut al bihoreanului nostru, care aduce în creația sa lirică șuvoiul apelor Crișului Negru din Bihor și liniștea calmă a munților care coboară peste lumea aceea minunată de unde s-a ivit omul Gavril Moisa. De profesie militar de carieră, ofițer superior, autorul este un suflet sensibil, ce rezzonează cu poezia și adesea cu epigrama, fiind cuprins în antologii, dicționare, monografii. Autorul consideră că: Poetul este un suflet care se identifică adesea cu sufletul tuturor celor care visează, iubesc, suferă, nădăjduiesc, speră.

Tema predominantă a liricii sale este iubirea: *De dorurile ți-s povară/ Și arzi pe rug în ceas de seară,/ Din universul de lumine/ Mă cheamă, și-am să vin la tine.* (Balsamul vieții). Chemările iubirii sunt o trăire a sufletului, răspuns la sentimentele poetului față de ființa iubită, până în eternitate: *Iubește-mă și mai departe/ Până ce viața ne desparte,/ Fie că iubirea e în toate/ Balsam și dincolo de moarte.* Uneori poezia, ca și iubirea este un joc, pe care poetul îl joacă împreună cu femeia iubită: *Când, ți-am descifrat/ gândul,/ și cântecul surd/ ca ecoul de Mierlă,/ sufletul tău/ s-a deschis,/ ca o perlă.* (Joc) În alte poeme, poetul proiectează iubirea printre nori și stele, căci sentimental acesta omniprezent este ca la Dante, unde

iubirea mișcă sori și stele, întregul univers cu planetele sale: *printre norii răzleți/ de vânturi purtați,/ tu, Pasărea nopții/ tot mai rar te arați,/ în clipe albastre/ de vis și tăcere,/ vii, cu gând de iubire/ și de înviere (Pasărea nopții).* Simbolul păsării nopții este identic aceluia al iubirii, care cântă doar în tăcere.

Chiar și în toamna vieții, poetul se apropie de divinitate prin iubire, percepută ca farmec, izbăvire și suferință, la fel cum se apropie de moarte; iubirea este elanul care întinerește omul îndrăgostit, cu suflet sensibil, chiar în arderile focurilor iubirii: *Pescărușii albi ca neaua/ Ne zburdă printre amintiri,/ Ca-n toate zilele de vară/ Când noi ardeam pe rug iubiri.* (Necruțătoare toamna.)

Putem vorbi în cazul poetului Gavril Moisa de o cosmicizare a erosului, iubirea devine un centru mundi, iar în jurul său se rotesc astrele, luna și soarele, timpul, anotimpurile, plantele și păsările, toate viețuitoarele menite a-l servi pe om, dar numai dacă este îndrăgostit, atunci doar prin puterea magică a sentimentului de iubire. Propice iubirii este anotimpul toamna, cea care aurește pădurea și grădina, cea care dă cerului tăria albastrului pur, absolut, pe măsura iubirii frenetic trăite de eul poetic, luna care coboară edenul pe pământ, atât în planul teluric, cât și în cel erotic; toamna este anotimpul împlinirii în

eros, timpul care s-a oprit, clipa cât o eternitate, iubirea înfășurată în aur: *Peste ciutura veche-a fântânii/Cad lin azi, frunzele de nuci/ Toamna în rochii de mătase/ Ne-mbată cu parfumuri dulci.*

Muza inspiratoare este femeia iubită ea e complementară actului creator, deoarece poetul folosește cel mai adesea pluralul noi, și nu întotdeauna într-o formulă de reverență, ci tocmai pentru a arăta că în laboratorul creației sunt două persoane, un el și o ea : *Anii-adunați în barca vieții/ Plutesc uitați pe alte valuri,/ Când noi, ca două umbre stinse/ Mai rătăcim tăcuți pe maluri. (Necruțătoare toamna).* Alteori eul liric îndrăgostit trăiește acut sentimentul scurgerii ireversibile a timpului; iar trăirile se adună într-un vers , unde se află perla din adâncurile sufletului: *Când te strâng într-un vers/ Cu un chip de smarald,/ Din întreg univers/ Tu ești tot ce-i mai cald.(Trupul de lut)*

Cuvintele poetului sunt simple, firești, gesturile au valoarea unor ritualuri, iar conotațiile fiecărui simbol devin emblematice, de o surprinzătoare originalitate, ca un joc de copii: pur, inocent, candid și solemn în același timp, gesturi fără nicio urmă de teatralitate, dar încărcate de sacralitate: *Te rog pe Tine Sfinte, Preainaltul,/ Dă-mi doar un semn, să pot opri păcatul,/ Să vin umil, cu lacrimi arse-n glas,/ Să mă primești, și-n ultimul Tău ceas. (Rugă).* Discursul, simplu ca rostire, denudat de podoabe pompoase, aduce în fața lectorilor spiritualitatea, lirismul alimentat de mituri, de o anumită sensibilitate metafizică, inclusiv elementul religios:

mi-e sufletul/ un rug arzând,/ tainele vieții/ și visele curgând,/ nisipul clepsidrei/ îl resfir/ bob cu bob,/ Dumnezeirii fiindu-i,/ când rege, când rob (Povara luminii).

Unele poeme au exprimarea lapidară, conferind sensul de efigie al mesajului liric. Este vorba despre o formă inefabilă a organicității și autenticității emoției poetice, învăluite în haina simplității, a jocului: *și tremurai/ ca o scoică/ pe o plajă de mare./când te-atingeau /mâinile mele,/niște săgeți/ flămânde/ care cad,/ pe o pradă //azvârlită din iad(Joc).* Arta poetică a creatorului definește menirea poetului și a artei sale, în model stănescian: *Poetul,/ E precum soldatul,/ Ca nimeni altul/ Iubește și câinele/ Și calul./ Poetul,/ E un semn de-ntrebare,/ El e iubire / Și murmur de mare (Poetul).* Gavril Moisa ne propune, în acest ciclu de poeme, o întâlnire cu poezia încărcată de emoție și trăire autentică, și convingerea că spiritul este permanent; poetul împletind erosul cu thanatosul și de data aceasta.